

2016-10-06

Rev. positionspapper 2015-2018

Samverkan mellan Guangzhou och Linköpings kommun

med kort tillägg om Linköpings kommuns relationer med Macau

Inledning

Följande strategier och riktlinjer i Internationell strategi, antagen 2010, ligger till grund för samverkan med Guangzhou:

- Frågor kring demokrati och jämställdhet beaktas i internationella utbyten.
- Skapa kontakter och öppna dörrar för det lokala och regionala näringslivet,
- Främja Linköpings och Norrköpings möjligheter som etableringsorter och som besöksmål,
- Lyfta fram städernas profileringsområden i internationell samverkan till exempel genom deltagande i nätverk och konferenser,
- Linköpings och Norrköpings behov och långsiktiga nytta är vägledande för det internationella samarbetet. Tydlig koppling till prioriterade sakfrågor ska finnas.
- Samarbete med vän-, samverkans- och systerorter inriktas på mål- och projektorienterat arbete.

Sammanfattning

Linköpings kommuns positioner sammanfattas i följande punkter:

- I möten med kinesiska partners redogör företrädare för Linköpings kommun om kommunens arbete med demokratiska processer samt kring mänskliga fri- och rättigheter,
- En viktig drivkraft i samarbetet är att bidra till Linköpings universitets kontakter med universitet i Guangzhou och i dess region och etablerande av gemensamt forskningscenter för hållbar stadsutveckling. Forskningscentret kan få rollen som en nod för innovationsutveckling inom bland annat miljöteknik och samhällsutveckling.
- Bedömningen från lokalt näringsliv är att det finns ett ökat intresse för Kina. Där kan man på politisk nivå från Linköping spela en strategisk roll som så kallad ”dörröppnare” i kontakterna med Guangzhou. Framträdande i näringslivssamarbetet är innovationsutveckling och att bidra till tillväxtförutsättningar för företag i Linköping. Genom detta

arbete stödjer samarbetet den svenska exportstrategin och bidrar till internationell konkurrenskraft.

- Det finns ett ökat intresse från Guangzhous sida för energi- och klimatfrågor kopplat till stadsutveckling. Här finns möjligheter att lyfta fram Linköpings arbete inom dessa frågor. Linköpings deltagande i Guangzhou International Urban Innovation Award 2014 har bidragit till detta. Kunskapsbyggnad och utbyten mellan städerna bidrar till hållbar stadsutveckling. Detta arbete är till nytta för såväl förvaltningar och kommunala bolag.
- Besöksnäringen har haft en stark tillväxt i Linköping det senaste årtiondet. Personer från Kina utgör en stor andel av besökare till Linköping. Det finns en stor potential för att öka antal besök till Linköping eftersom Linköping har positionerat sig som en populär stad på den kinesiska marknaden att besöka och övernatta i.
- Inom utbildningsområdet inleds utbyten mellan elever och lärare från skolor i Guangzhou och Linköping i samverkan med lärarutbildningar i de båda städerna.
- Inom kulturområdet finns flera förslag till utbyten mellan städerna inom prioriterade områden till exempel konstnärlig gestaltning i nya offentliga rum. Deltagande i konferenser och evenemang då med särskilt fokus på 20-års jubileum av systerortsavtalet, 2017.
- Översyn sker om ytterligare verksamhetsområden kan vara av intresse för samarbete och utbyten till exempel inom äldreomsorg och demensvård.

Allmänt om Guangzhou

Guangzhou, även känd som Kanton, ibland även Kwangchou, är en stad på subprovinsiell nivå i södra Kina och huvudstad i provinsen Guangdong. Centrala Guangzhou har cirka 5-6 miljoner invånare, medan hela det storstadsområdet har 15 miljoner invånare.

Guangzhou är beläget i det extremt snabbväxande och ekonomiskt expanderande området runt Pärlflodens delta, som räknas till en av världens snabbast växande storstadsregioner. Hela Pärlflodsdeltats ekonomiska zon, som sedan 1994 används som en definition för regional planering av provinsens myndigheter, hade en bofast befolkning på 46 miljoner 2006 (exklusive Hongkong och Macau). Denna region består, förutom Guangzhou, av flera till varandra närbelägna storstäder som exempelvis Dongguan och Shenzhen i sydost och Foshan, Jiangmen och Zhongshan i syd och sydväst.

Tillverkningsindustrin är den viktigaste branschen särskilt inom området elektroniska produkter. De viktigaste exportprodukterna till Sverige är kläder och accessoarer, mät- och kontrollinstrument, plast och keramiska produkter samt skor och textilier. De viktigaste importprodukterna från Sverige är papper

och mät- och kontrollinstrument, råvaror såsom järnmalm och papper. Importen från Sverige uppgick 2011 till 8,8 miljarder SEK. Exporten till 3,6 miljarder SEK. Regionen utgör mindre än 1 % av Kinas yta men utgör mer än 10 % av Kinas BNP. Regionen utsågs 1979 till ”särskild ekonomisk zon” vilket underlättar för internationella investerare och gjort att provinsen blivit en hubb för internationella investerare. Utifrån BNP är staden Guangzhou tredje störst i Kina efter Shanghai och Peking.

Linköpings kommuns relation med Guangzhou (och Macau)

Inledning

Guangzhou, Macau och Linköping har egentligen band som är mer än 200 år gamla genom att Anders Ljungstedt, 1759-1835, var verksam inom svenska ostindiska kompaniet i både Macao och Guangzhou. Han hade också uppdrag som Sveriges första generalkonsul i Kina. Han föddes och växte upp i Linköping. Anders Ljungstedt donerade större del av sin förmögenhet till Linköping för att skapa det som numera heter Anders Ljungstedts gymnasium. Hans grav finns i Macau.

Linköping har sedan 1997 ett systerortsavtal med Guangzhou. De första kontakterna mellan städerna togs redan 1994 på initiativ av den kinesiska staden. Dåvarande generalkonsuln i Hongkong ombesörjde inledningsvis kontakterna mellan städerna. Linköping valdes bland flera aktuella städer såsom Malmö, Göteborg, Stockholm och Västerås. Från Guangzhous sida såg man att Linköping var intressant med tanke på hur framgångsrikt Mjärdevi Science Park arbetade med innovationer. Samarbetet mellan Linköpings universitet, Linköpings kommun och Mjärdevi Science Park ville man lära sig mer om liksom om telekombranschen.

Macau

Samarbetet mellan Macau och Linköping initierades av dåvarande biträdande rektorn vid Anders Ljungstedts gymnasium. 1997 skrevs ett systerortsavtal mellan städerna.

Kontakterna mellan städerna har varit sporadiska under åren. När det gäller framtida inriktning kommer ambitionen vara att hålla kontakterna på en lägre nivå utom för att stödja Linköpings universitets samarbete med universitet i Macau.

Delegationsresor och arrangemang

Efter det att systerortsavtalet skrevs 1997 har kontakten mellan Guangzhou och Linköping upprätthållits genom kontinuerliga delegationsresor och några större arrangemang. Förtroendevalda och tjänstemän samt representanter från systerortsföreningen från de båda städerna har deltagit.

År 2000 uppfördes Linköpings bidrag i Friendship park (Yun tai park) i Guangzhou. Elever från Anders Ljungstedts byggde ett typiskt svenskt torp. Östergötlands Hemslöjdsförening och Östergötlands Läns Museum hade en utställning i Guangzhou 2001.

Framstående arrangemang var ett besök 2006 i samband med att ostindiefararen Götheborg, en kopia av en ostindiefarare från Sverige byggt på 1700-talet, kom till Guangzhouregionen. En delegation från Linköping med dåvarande borgmästare deltog i festligheterna.

År 2009 besöktes Guangzhou och Macau med anledning av 250-års jubileum av Anders Ljungstedts födelse.

Relationen mellan Guangzhou och Linköping har kommit in i ett nytt skede. Kontakterna mellan städerna har ökat under de senaste åren. En framträdande roll för Linköpings kommun är att bidra till och initiera samverkan mellan Linköpings universitet och universitet i Guangzhouregionen. Ett viktigt steg i utvecklingen av relationerna mellan Guangzhou och Linköping är den planerade etableringen av ett gemensamt forskningscenter inom hållbar stadsutveckling mellan Guangzhou universitet och Linköpings universitet. Centret kommer att innebära gemensamma forskningsprojekt, student- och forskarutbyte men kan också bli en viktig plattform för svensk miljöteknik. Linköpings och regionens miljötekniska industri är viktiga aktörer i detta sammanhang.

Andra områden som har lyfts fram är klimat- och energifrågor kopplat till stadsutveckling. Linköping deltog i tävlingen Guangzhou International Urban Innovation Award 2014 med tävlingsbidraget Linköping Carbon Neutral 2025. Bidraget blev nominerat bland de 15 finalisterna. Trots att det inte räckte till någon vinst, rönt Linköpings kunnande och arbete med dessa frågor stor uppmärksamhet.

Näringsliv och innovationsutveckling

Linköpings utveckling är i hög utsträckning beroende av utvecklingskraften hos näringslivet. Därför är det viktigt att stärka förutsättningarna för nyskapande, nyföretagande och befintligt näringsliv. Linköpings kommun och dess näringslivsbolag Nulink, har en central roll i detta genom att stödja verksamheter och projekt som handlar om attityder till företagande och innovationer, stöd till nyföretagande, finansiering, samarbete i företagsnätverk, innovationsmiljöer och kluster. Många innovationer har sett dagens ljus i Linköping, och här finns ett väl utbyggt ekosystem för att ta hand om idéer – både från akademien, från näringslivet och från enskilda innovatörer.

I nära samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle skapas många olika projekt och utvecklingsarenor, som ytterligare syftar till att stärka

konkurrenskraften för Linköping och regionen – liksom till Sverige som industri- och IT-nation. Linköping kallas Sveriges IT-vagga, det var här IT-branschen i Sverige växte fram i samband med starten av Data-Saab, och här startade också en av Sveriges första Science Parks, Mjärdevi Science Park. I Mjärdevi Science Park finns universitetets inkubator LEAD liksom dess innovationsavdelning, som jobbar för att få fler studenter och forskare att realisera sina idéer. Fokus för Mjärdevi Science Park är high-tech och innovation, och ur miljön kommer universitetsavknoppningar.

Det finns ett stort intresse för Kina som utgör en gigantisk marknad. Generellt är svensk handel med Kina på uppåtgående och förväntas öka. Vissa företag upplever dock en barriär att ta sig in på den kinesiska marknaden, där tror vi att vänortssamverkan mellan de båda regionerna kan underlätta för företagen. Att bygga relationer och att etablera nätverk är viktiga framgångsfaktorer för att kunna göra affärer i Kina.

Linköpings kommun tillsammans med samarbetspartners, gör redan i dag en del aktiviteter för att främja export. Ett exempel är Exporum som är ett regionalt nätverk av exporterande företag där flera företag redan finns på den kinesiska marknaden och andra planerar att ta sig in. Det är inte bara den gigantiska marknaden som lockar utan det ger oss också en möjlighet att omvärldsbevaka för att mäta hur vi står oss i konkurrensen och vilka trender som råder i Kina.

Det samarbete som finns i Linköping mellan akademi, näringsliv och offentligheten har kineserna uttryckt stort intresse av att lära sig mer om. Övriga ”krockar” leder till nya spännande lösningar och ser det som en stor möjlighet att utveckla ett sådant samarbete tillsammans med Guangzhou. Det finns flera möjligheter att göra detta. Ett skulle kunna vara att nyttja konceptet kring Demola där tvärfunktionella studentgrupper får ta sig an en utmaning från näringslivet. Men det finns även andra koncept där vi skulle kunna dra nytta av detta samarbete.

Vi har spetskompetenser inom flera områden som vi kan koppla ihop med motsvarande kompetens i Kina som kan göra att vi kan utveckla nya spännande lösningar inom till exempel Smart City området. Med forskningscentret som bas bör både Linköping och Guangzhou kunna ta ytterligare kliv framåt inom prioriterade områden.

Sammanfattningsvis bör den goda relation Linköpings kommun har med sin systerort kan bidra till affärsmöjligheter för Linköpings näringsliv och möjligheter att genomföra benchmarkning vad vi kan och hur vi arbetar, som kan leda till ytterligare utveckling. Viktigt är att kommunen fortsätter att ha ambitionen med att vara ”dörröppnare” till marknaden i Guangzhou.

Linköpings universitet

Linköpings kommuns kontakter med Guangzhou på politisk nivå har haft stor betydelse för universitets möjligheter att etablera samverkan med universitet i Guangzhouregionen.

Detta har utvecklats till att Linköpings Universitet har egna samarbetsavtal med universitet i Guangzhou som gäller både studentutbyten och forskningssamarbeten. Linköpings universitet har avtal om studentutbyte med Jinan University och South China University of Technology. Också som ett resultat av kommunens och universitetets gemensamma delegationsresa i mars 2014 skrev universitetet i november ett Letter of Intent om ett gemensamt center för Urban Sustainable Development med University of Guangzhou. Målet är att centret ska vara etablerat sommaren 2017. Det blir då universitetets första joint center med ett utländskt lärosäte. Centret kommer att innebära gemensamma forskningsprojekt, student- och forskarutbyte men kan också bli en viktig språngbräda för svensk miljöteknik. Tekniska Verken och regionens miljötekniska industri är viktiga aktörer i sammanhanget.

Linköpings universitet har också avtal med Macau University of Macao och Hongkong Institute of Polytechnic.

Vid Linköpings universitet finns nu en kinesisk medarbetare på Internationella enheten som också är ett stöd i Linköpings kommuns samverkan med Guangzhou.

Från Linköpings universitet bedömer man att Guangzhou är en strategisk viktig samarbetspartner. Linköpings universitet vill utöka och fördjupa utbytet mellan universitetet och avseende ökat antal studerande från Guangzhou som studerar i Linköping men även stärka samarbetet på forskarnivå.

Frågan om möjligheten av ett gemensamt (kommunen – universitetet) kontor på plats i Guangzhou har väckts och är något man är intresserad av att undersöka närmare.

Turism

Besöksnäringen har haft en stark tillväxt i Linköping det senaste årtiondet. På den kinesiska marknaden har Linköping positionerat sig som en populär stad att besöka och övernatta i. Under de senaste tre åren har Linköping varit Sveriges femte största kommun när det gäller antalet kinesiska övernattningar. Enbart Stockholm, Göteborg och två värmländska kommuner har haft fler. Guangzhou anses också vara en växande marknad när det gäller internationellt resande. Visit Linköping har sedan 2014 inlett ett samarbete med Visit Sweden på den kinesiska marknaden. Visit Sweden har Guangzhou tillsammans med Beijing och Shanghai som prioriterade marknader i Kina. Det innebär att researrangörer i dessa städer i nuläget bearbetas av Linköping tillsammans med flera andra svenska destinationer som avsändare. Eftersom Linköping är

systerort och anses ha goda relationer med Guangzhou är det rimligt att bedöma att Linköping har en konkurrensfördel eftersom Sverige som helhet ändå är en relativt okänd och exotisk destination för kineser. Däremot är resandet på mycket stark frammarsch i Kina och därför framstår landet allt mer som en stor möjlighet som generator för ökat resande till Linköping.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Sveriges grundlagar och Sveriges utrikespolitik, enligt beslut av riksdag och regering, utgör ram för en svensk kommun ifråga om kompetens och agerande på det internationella området.

Genom partnerskapet med Guangzhou finns kanaler för dialog om mänskliga rättigheter, demokrati och medborgardialog. En utgångspunkt för möten med kinesiska motparter är att företrädare för Linköpings kommun redogör för kommunens politiska organisation och om hur Linköping arbetar med demokratiska processer. Kommunens arbete med att stärka medborgarinflytande på olika sätt till exempel samrådsmöten och medborgarförslag lyfts också fram. Förmedlande av synen på demokrati och universella mänskliga fri- och rättigheter ska ske på ett sådant sätt att det har möjlighet att vinna intresse och därmed ge goda effekter.

Kommunledningskontoret avser att samråda med utrikesdepartementet om efterlevnaden av mänskliga rättigheter i Kina och Linköpings kommuns agerande sker i enlighet med svensk utrikespolitik på detta område.

Framtida inriktningar

Eftersom samarbetet mellan Guangzhou och Linköping har ökat under senaste tiden, har det identifierats ett behov av att konkretisera samarbetsområden, ett tydligare arbetssätt och en mer strukturerad samordning av partnerskapet. Arbetet avses struktureras inom tematiska områden. Prioriteringen gäller för perioden 2015-2018, där planeringar över konkreta arrangemang och projekt ska ställas samman. Detta avses också ge en god struktur för systematisk utvärdering av samarbetet inom avtalet.

Kontakter med utrikesdepartementet, inklusive Sveriges ambassad i Peking och Sveriges Generalkonsulat i Hongkong (dit Guangzhou) bör stärkas. Tyvärr stängde Business Sweden sitt kontor i Guangzhou nyligen.

Samarbete inom följande tematiska områden

Samarbetet genomförs i enlighet med städernas mål för hållbar utveckling. De tematiska områdena har diskuterats fram mellan städerna.

- Främjande av företagsamhet och handel
Parterna ska stödja export mellan städerna och stödja aktörer som vill upptäcka eller utveckla nya former av samarbeten. Parterna ska också

utbyta erfarenheter för hur kommunen bäst stödjer samverkan mellan offentliga aktörer, universitet och företag.

- Energi och miljöteknologi och urbana innovationer
Parterna ska stödja utbyte inom energi- och miljöteknik, till exempel inom avfallshantering och förnyelsebar energiproduktion (t ex biogas) kopplat till stadsplanering och samhällsbyggnad.
- Forskning och utbildning
Parterna stödjer universitetens och högskolornas samarbete samt kommersialiseringen av forskning.
- Utbildning
Parterna främjar utbyten mellan elever och lärare.
- Vård och omsorg
Översyn av vilka möjligheter som finns för utbyte och kontakter.
- Kultur
Parterna främjar utbyte inom kultursektorn och till deltagande i varandras kulturella festivaler, konferenser och dylikt.
- Turism
Parterna främjar att öka antal besökare i varandras städer och breddar innehåll för besöken.

Det bör noteras att avtalet inte betraktas som begränsande för andra samarbeten.

Handlingsplaner för 2015-2018

Samarbetet mellan Guangzhou och Linköping avses struktureras genom handlingsplaner för åren 2015-2018. Planerna sammanställer konkreta arrangemang och aktiviteter som man planerar att genomföra under den kommande perioden. Arbetet med handlingsplanerna har inletts och kommer att utarbetas av medverkande förvaltningar och kommunala bolag som har ansvar för genomföra aktiviteterna med kommunledningskontoret som samordnar. Handlingsplanerna/verksamhetsplanerna innehåller uppnåendemål som följs upp regelbundet.

Förslag är att ett nytt samverkansavtal med Guangzhou tas fram till 20-års jubileum 2017. Inför detta arbete sker en uppföljning och bedömning av hittills genomförda aktiviteter.

Ansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för samarbeten med vän-, samverkans- och systerorter (samtliga kategorier benämns som vänorter i vardagligt tal), fattar beslut om att inleda nya partnerstadssamarbeten samt beslut om ändringar av betydande karaktär i nuvarande samarbetsavtal. Kommunstyrelsens presidium hanterar löpande frågor om existerande partnerstadssamarbeten, samt

förfrågningar om etablering av nya partnerstadssamarbeten. Beslut om nya eller förändrade partnerstadsrelationer liksom samordning av relationer till nuvarande partnerstäder bereds av kommunledningskontorets internationella funktion.

Kommunledningskontorets internationella funktion stödjer kommunstyrelsen i samordningen av stadens samarbete med vän-, samverkans- och systerorter. Varje nämnd och styrelse ansvarar generellt för det löpande internationella arbetet inom respektive arbetsområde. Detta betyder att intressenterna själva, i varje enskilt fall, bedömer både kostnader och nytta av ett projekt. I syfte att säkerställa en god samordning av stadens relation med Guangzhou, ska dock löpande avstämning ske med kommunledningskontorets internationella funktion.

Kostnader

Varje deltagande förvaltning, bolag, universitet och företag bekostar sin medverkan i utbyte med Guangzhou.

Ett ökat samarbete mellan de båda städerna kan dock på sikt leda till ökade kostnader, exempelvis i form av projektrelaterade kostnader och resekostnader. Summorna är svåra att specificera, eftersom de beror på städernas ambitionsnivå och omfattningen av samarbetet.

Information och kommunikation

Kommunledningskontorets internationella avdelning ansvarar för samordning och spridning av information om Linköpings samarbete med Guangzhou. Förvaltningar och kommunala bolag informerar om besök till Guangzhou eller annan form av samarbete t ex pågående projekt till kommunledningskontorets internationella funktion.

Uppföljning och översyn av relationen till Guangzhou

Kommunledningskontorets internationella funktion gör en översyn av Linköpings kommuns relation till Guangzhou inför nya samverkansavtal, vilket redovisas till kommunstyrelsen. Eventuella större förändringar i relationen ska baseras på översynen och på kommunstyrelsens slutsatser.